

TÜRKİYE JEOLojİ KURUMU

25/11/1954 Kongresi Tutanağı

Türkiye Jeoloji Kurumu senelik Kongresi 25/Şubat/1954 Perşembe gönü saat 10.00 da Ankarada D.T.C. Fakültesi Hâmit salonunda açılmıştır. Kurum Başkan Vekili Dr. Kâzım Erginin Kongreye iştirak eden üyeleri selâmlıyan bir demecinden sonra yoklama yapılmış, merkezdeki üyelerin yarısından fazlasının mevcut olduğı ve nisap temin edildiğı anlaşılmakla toplantı açılmıştır.

Yapılan seçimle Kongre riyaset Divanı Başkan. Prof. İhsan Ketin, İkinci Başkan. Prof. Fuat Baykal, sekreterler, Dr. Cahit Erentöz ve Dr. Zati Ternek'ten ibaret olmak üzere teşekkül etti.

Bundan sonra gündemin üçüncü maddesine geçilerek 24 Ekim 1953 toplantı tutanağı Mehmet Taşdemiroğlu tarafından, yönetim kurulu faaliyet raporu da Doç. Dr. O. Bayramgil tarafından okunmuştur. Müteakiben Prof. A.C. Okay, raporların okunması uzun vakit zayi ettiğini ileri sürerek bundan böyle raporların kısa ve şifahi arzedilmesinin uygun olacağını ileri sürdü. Doç. Dr. M. Topkayada tutanakların okunmasının doğru olacağını söyledi. Buna cevaben Prof. A.C. Okay, cemiyetler kanununda bu hususta bir sarahat yoktur, dedi.

Prof. Dr. A.C. Okayın teklifi ileride konuşulmak, bir taraftan da bu hususta cemiyetler kanununun tetkiki yapılmak üzere geri bırakıldı. Yönetim Kurulu faaliyet raporu itirazsız kabul edildi. Bilahare veznedar ve denetçilerin raporu okundu ve Yük. Petrol Müh. K. Lokmanın Kurum bütçesinin detay izahı heyeti umumiyenin tasvipkâr ve takdirkâr alkışlarıyla aynen kabul edildi. Ayrıca denetçilerin raporu okunarak tasvip edildi. Gündemin 5 inci maddesine geçildi ve 1954 yönetim kurulu seçimi, kontrolör olarak bulunmaları teklif edilen Doç. Dr. K. Erguvanlı, Dr. Nuh Naci Tilev, Jeolog Osman Nuri Şanlıherden ibaret üç kişilik heyetin de riyaset divanına katılmaları ve rey pusulalarının açılmasıyla yapılmıştır.

Başkan Adayları:

Dr. Necdet Egeran 53 Rey

Prof. Dr. İ. Ketin 19 Rey aldı.

Prof. M. Sayar 36 Rey aldı.

ve 53 reyle *Dr. Necdet Egeran T. J. K. Başkanı seçildi.*

II inci Başkanlık adayları:

Doç. Dr. O. Bayramgil 30 Rey aldı.

Dr. Kâzım Ergin 54 Rey aldı.

Dr. Suat Erk 21 Rey aldı.

ve en çok rey sahibi *Dr. Kâzım Ergin 2 inci Başkanlığa seçilmiş oldu.*

Genel Sekreterlik adayları:

Paleontolog Cemal Öztimur 18 Rey aldı.

Dr. Nuh Tilev 32 Rey aldı.

Doç. Dr. Melih Tokay 61 Rey aldı.

En çok reyi alan *Doç. Dr. Melih Tokay Genel Sekreterliğe seçildi.*

Veznedarlık adayları:

Y. Müh. K. Lokman 92 Rey aldı.

Paleontolog M. Taşman 2 Rey aldı.

Dr. Zati Ternek 16 Rey aldı.

Bu şekilde en fazla rey sahibi *Y. Müh. K. Lokman Veznedar seçilmiş oldu.*

Faal Üye adayları:

Dr. Lütfiye Erentöz 90 Rey aldı.

Doç. Dr. K. Erguvanlı 43 Rey aldı.

Dr. Cahide Kırışlı 63 Rey aldı.

Dr. Galip Otkun 61 Rey aldı.

Dr. Necip Tolun 59 Rey aldı,

ve en çok rey sahibi *Dr. Lütfiye Erentöz 90 reyle faal üye; Dr. Cahide Kırışlı 63 reyle, Dr. Galip Otkun 61 reyle yedek üyeliklere seçildiler.*

Gündemin 6 ıncı maddesine geçilerek konuşmalara devam edildi. Öğleden sonra saat 15.15 de tekrar toplantı yapılarak Dr. Blumenthal'in fahri üyeliğe seçilmesine ait Kuruma gönderdiği teşekkür mektubu okundu. Eski yönetim kurulu, Kurumda tebliğ yapanların makalelerini Kurum mecmuasında neşretmeleri teklifinde bulundular. Bu mevzuunda üzerinde,

Doç. Dr. M. Tokay, Ord. Prof. H. N. Pamir, Prof. İ. Ketin, Doç. Dr. O. Bayramgil, Dr. K. Ergin konuşular.

Netice olarak bu hususta heyeti umumiye tarafından karar alınmıyarak bundan böyle makalelerin Kurum mecmuasında neşredilmesi ve bütün makalelerin gecikmeden mecmuada çıkabilmesi için Kurumun mecmua neşriyatının yılda iki defa yapılması *temennisinde* bulunulmuş oldu.

Tüzüğün 6 inci maddesinin B fıkrasına göre aidatını vermiyen üyeler hakkında konuşuldu. Y. Müh. K. Lokman, Dr. Kâzım Ergin, Prof. İ. Ketin, Doç. Dr. M. Tokay, Müh. Nahit Kırışlı fikir teatilerinde bulundular. Bu konuşmalar arasında aidatını vermiyen üyelerden 2, 3, 4, senelik olanların çıkarılması lüzumlu olduğu hakkında üç fikir ortaya atıldı. Münakaşalar sonunda reye konularak «*Dört sene üst üste senelik aidatlarını vermiyen üyelerin adreslerine mektup yazıldıktan sonra Kurumla alâkalarının kesilmesine*» karar verildi.

Bilahare evvelki toplantıda bahis konusu edilen terim komisyonu mevzuu tekrar ele alındı ve Prof. İ. Ketin, Doç. Dr. Melih Tokay, Doç. Dr. O. Bayramgil konuşular. Bu

Arada (Dr. L. Erentöz, Doç. Dr. M. Tokay, Dr. Suat Erk, Dr. Salâhi Diker) den ibaren 4 kişilik heyetin bu işde vazifelendirilmeleri için teklif yapıldı ve komisyona bir 5 inci şahsın ilavesi icab ettiği ileri sürüldüğünden Coğrafyacı Bayan Bedia Cengiz gönüllü olarak çalışabileceğini ileri sürdü, heyeti umumiyece bu 5 üyenin terim işleriyle meşgul olmaları karara bağlandı.

Yayın Komitesi, Denetleme kurulu ile Haysiyet Divanı seçimine geçildi: *Denetleme Kurulu ve Haysiyet Divanı üyeleri 1953 yılında vazife gören üyeler aynen kabul edildi.* Yayın Komitesinde Cemal Öztimurun ayrılacağı ve bu komite üyeleri beşe iblağı mülahazalarıyla, 1953 yılında vazife gören Doç. Dr. M. Tokay, Doç. Dr. Ekrem Göksu, Dr. Mehmet Dizioğlu'na ilâveten Doç. Dr. O. Bayramgil ve Dr. Suat Erk müttefikten yayın komitesine seçilmişlerdir. Bilahare Kurum Lokali için üyelerden Şakir Abdüsselâmoğlu, toplantıya iştirak eden üyelerin kuruma teberru yaparak senelik lokal kirasının teminini ileri sürdü. Fakat kabul edilmedi. Dr. Salâhi Diker aşığıdaki şu 5 teklifi yaptı:

a) Kurum Mecmuasındaki makalelerin tam metinlerinin Türkçe olması ancak özetlerinin yabancı bir dille yazılması.

b) Mümasil ilmi mecmualarda olduğu gibi yazarların ufak bir hal tercümelerinin de mecmuaya ilâvesi.

c) Tebliğler esnasında ileri sürülen münakaşaların da mecmuaya ilâvesi.

d) Makalelerin yabancı dille yazılan kısımlarının bilhassa o ana dili konuşan yabancılar tarafından tetkiki.

e) Kurum mecmuasının nihayetine geziler ve diğer muhtelif meslekle ilgili bilgiler ilâvesiyle kitaptan ziyade mecmua şekline sokulması.

Bu mevzuu üzerinde Doç. Dr. M. Tokay söz alarak bu tekliflerin çoğu kısmının yönetim kurulu tarafından esasen yapıldığını anlattı.

Bu mevzuu üzerinde Dr. S. Türkünal da söz alarak, mecmua ilmi değildir; ancak sırf yazı vermiş olmak için mecmuaya makale verilmektedir. Yazılar bu işten anlıyanlar tarafından kontrol edilerek mecmuaya girmelidir ve yazılar daha derli toplu olmalıdır. Yani mecmua Avrupavari olmalı, Avrupaya giden mecmua falanı filanı methetmek için diye olmasın, Avrupavari olsun dedi. Prof. İ. Ketin Yayın Komitesindeki arkadaşların titizlikle çalışmalarını takdirle karşılıyoruz, dedi.

Üyelere üyelik kartı verilmesi hakkında 20 imzalı bir önerge kongreye sunuldu. Bu hususla Ord. Prof. H. N. Pamir, Dr. Ergin, Müh. K. Lokman, Doç. Dr. O. Bayramgil, Doç. Dr. M. Tokay konuştular. Neticede üyelere (A. A. P. G.) üyelere verilen kartlar gibi üye kartlarının verilmesine heyeti umumiye tarafından karar verildi.

Liman inşaatlarında Türk Jeologlarının kullanılması hakkında 4 imzalı önerge okundu. Heyeti umumiye bu mevzuun burada münakaşa edilmemesi bu önergenin kurumun yönetim kuruluna verilmesi ve bu hususta kurulun bir karar alması uygun görüldü.

Yine yukardaki önergeyi verenlerin «Türk Jeologlarının telif haklarının korunması hakkında» verdikleri 4 imzalı diğer bir önerge okundu. Bu önergede hey'eti umumiyenin reyine vazedildi. Burada görüşülmeyip önergenin yönetim kuruluna havalesine ve bu mühim hadisenin titizlikle tahkikine ve teşebbüse geçilmesine ittifakla karar verildi. Yukarıda imzaları bulunan Dr. E. Lahn, Dr. G. Otkun, Dr. Mes'ut Özuygur, Sema Babaç'ın «Petrol Kanunundaki Türk Jeologlarının çalıştırılması hakkında» verdikleri başka bir önerge daha okundu. Heyeti umumiyeyi fazla

ilgilendiren bu önerge hakkında münakaşalar oldu. Bu hususta söz alanlar Nahit Kırağlı, Ord. Prof. H. N. Pamir, Dr. Kâzım Ergin, Dr. G. Otkun, Prof. İ. Ketin, Y. Müh. K. Lokman, Doç. Dr. M. Tokay, Doç. Dr. O. Bayramgil, Dr. S. Türküenal, Dr. L. Erentöz konuşular. Hatipler umumiyetle Türk Jeologlarının memleket içersinde serbest çalışabilmeleri, Petrol Kanunu dolayisile herhangi bir şekilde kayıt altına alınmamaları temennilerinde bulundular. Bu konularla ilgili olarak Ord. Prof. H. N. Pamir'in hazırlamış olduğu bir yazı, ekseriyetin arzusu üzerine bizzat kendisi tarafından okundu. Kongre Başkanı vakit ilerlemiş olduğu için bu husustaki müzakerelerin kâfi olduğunu ve verilen önergenin diğerleri gibi Yönetim Kurulu tarafından tetkik edilmesinin daha münasip olacağını ve zaten önerge sahiplerinin de meselenin Yönetim Kurulu tarafından incelenmesini istediklerini beyan ile gündemin sonuncu maddesi olan tebliğlere geçilmesini uygun buldu ve sözü ilk tebliğ sahibi Dr. Enver Altınlı'ya verdi.

Dr. Enver Altınlı söze başlamadan evvel Kongre Başkanlığına 19 imzalı bir önerge verildi. Bu önergede petrol kanunu ile ilgili münakaşaların devam etmesi isteniyor ve Başkanın hareketi protesto ediliyordu. Başkan vaktin çok geçmiş olduğunu ve bu konuşmaların bir sonu gelmeyeceğini ifade ederek bu durum karşısında kendisinin Başkanlık edemeyeceğini ve Başkanlıktan affını umumî hey'etten rica etti. Başkanın ricası kabul olunmadı, bu esnada Dr. Kâzım Ergin, petrol tasarısı ile ilgili münakaşaların tebliğden sonra yapılmasını teklif etti. Bu teklif heyeti umumiyeye tarafından kabul olundu ve Dr. Enver Altınlı «Hakkâri Kompleksi» hakkındaki tebliğini okumağa başladı. Tebliğ sonunda tebliğ ile alâkalı münakaşalar oldu, fakat petrol mevzuu hakkında söz alan olmadığı için o günkü oturuma son verildi.

26/12/1954 Cuma: Bugün mazeretine binaen kongreye gelemeyen Başkan Prof. İ. Ketin'e 2. Başkan Prof. F. Baykal vekâlet etti.

Sabahtan öğleye kadar Dr. S. Türküenal'ın Beytüşşebap, Çukurca, Şırnak bölgelerinin jeolojik etüdü; Doç. Dr. M. Tokay'ın Bartın Bölgesi Jeolojisi; Dr. C. Kırağlı'nın Bartın Bölgesi Devon ve Karbon faunası adlı tebliğleri dinlendi.

İlk tebliğden sonra Dr. Necdet Egeran, hazırlanmakta olan petrol kanunu tasarısı hakkında kongre azalarına tenvir edici mahiyette izahatta bulundu.

Başkan, N. Egeran'ın vermiş olduğu bu izahattan sonra, Petrol konusu üzerinde konuşmalara yeniden devam edilip edilmemesini umumî reye vazetti. Neticede Dr. N. Egeran'ın açıklamaları tatminkâr görülerek bu mevzudaki münakaşalara şimdilik son verilmesi ve ilmî tebliğlere devam olunması kararlaştı.

Vaktin gecikmesi dolayısıyla Prof. N. İlgüz'ün tebliği öğleden sonraya bırakıldı. Saat 12.30 da kongre üyeleri topluca Atatürk'ün kabrine bir çelenkle giderek ihtiram vakfesinde bulundular.

Öğleden sonraki toplantıda Prof. N. İlgüz, M. Kemalpaşa Çayı havzasında erozyon şiddeti ve bununla Uluabat gölünün ilgisi; Dr. C. Erentöz'ün Türkiye'de 1/100.000 ölçekli jeolojik harita çalışmaları; Dr. S. Türkünal'ın Bitlis dağlarının güney kısmına ait Transversal tektonik; Doç. Dr. K. Erguvanlı'nın Kırşehir doğusuna ait jeolojik yenilikler; Prof. Dr. İ. Ketin'in Yozgat bölgesinin jeolojisi ve Orta Anadolu masifinin Tektonik durumu hakkında düşünceler adlı tebliğleri yapıldı.

27/211954 Cumartesi günü: Öğleden evvelki toplantıda Doç. Dr. E. Göksu'nun Ergani? Güleman, Keban ve Divriği maden bölgelerine ait renkli projeksiyonu yapılmıştır. Prof. F. Baykal Eflani kuzeyinde Kretase-Tersiyer arazisi ve Eksotik bloklar; Doç. Dr. N. Pınar Çanak-kale yarımadasının tektonik elemanları ve 18/Mart/1953 depremi; Prof. Dr. A. C. Okay Kayseri Niğde ve Tuzgölü arasının jeolojisinde yenilikler; paleontolog S. Özkan Zonguldak Kömürüne ait Alimolla, Sulu ve Büyükdamarlarının sporolojik etüdü; Prof. Dr. A. C. Okay Sporomorf ve sistematiği hakkında verilen tebliğleri heyeti umumiye dinliyerek istifadeli münakaşalar yapıldı. Bunu müteakip Dr. E. Lahn'ın bir üyenin hakaretine maruz kaldığını iddia ettiği önerge okundu ve meselenin Haysiyet divanınca tetkikine karar verildi. Nihayet Kongre Başkanı Prof. Dr. İ. Ketin'in M.T.A. Genel Direktörlüğüne ve Ankara Üniversitesi Coğrafya Enstitüsüne Kongrenin teşekkürlerini bildiren sözleri ve

üyelere sıhhat ve başarılar temennileriyle Saat 13.30 da kongre kapandı.

Kongre Başk. II. Başkan Sekreter Sekreter

Prof. İ. Ketin Prof. F. Baykal Dr. C. Erentöz Dr. Z. Ternek